

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative
(privind prestarea serviciilor sociale)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale având la bază prevederile Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025 (Obiectivul specific 6.1. Furnizarea unui spectru relevant și de calitate de servicii de asistență socială), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023 și a Planului de acțiuni a Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023 (acțiunea 417, Modificarea Legii 123/2010 cu privire la serviciile sociale și în temeiul Legii nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (Reforma sistemului de asistență socială “Restart”).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul a fost elaborat în scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială, facilitarea accesului populației la servicii sociale de calitate și prevede modificări la un șir de acte normative în domeniu: Legea asistenței sociale nr. 547/2003, Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Legea nr. 827/2000 fondului de susținere a populației, Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, Legea 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni și abrogarea Legii nr. 81/2003 privind cantinele de ajutor social, care vin să simplifice și să debirocratizeze procesul de reglementare și prestare a serviciilor sociale, clasificării serviciilor sociale, stabilirea importanței Nomenclatorului de servicii sociale. Serviciile sociale reprezintă o componentă importantă a sistemului de asistență socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate. Modificările înaintate creează oportunități mai bune pentru incluziunea socială a persoanelor în dificultate, asigurând respectarea drepturilor fundamentale ale acestora. Integrarea serviciilor sociale presupune mai multe abordări: eficientizarea serviciilor sociale, abordarea comprehensivă a necesităților familiei, integrarea serviciilor sociale pentru toate grupurile de beneficiari într-un sistem unic. Modificarea Legii nr. 547/2003 asistenței sociale este determinată de necesitatea simplificării și debirocratizării proceselor de reglementare și prestare a serviciilor sociale și urmărește includerea serviciilor de asistență integrate în tipologia serviciilor sociale, precum și modificarea modului de aprobare a reglementărilor de organizare și funcționare, standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale. Iar prin Hotărâre de Guvern va fi aprobat un regulament cadrul/general privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale. Modificările operate la Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, au fost înaintate de către membrii Grupului de lucru pentru revizuirea Nomenclatorului Serviciilor sociale, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale, nr. 39 din 10 martie 2023. Aceste vor aduce claritate în: clasificarea serviciilor sociale și categoriile de beneficiari; stabilirea rolului standardelor de calitate în prestarea serviciilor

sociale, specificarea modalității de prestare a serviciilor sociale și precizarea funcției Nomenclatorului serviciilor sociale în sistemul serviciilor sociale, menționăm că anterior de și a existat Nomenclatorul Serviciilor Sociale, aprobat prin Ordinul nr. 353 din 15 decembrie 2011, acesta nu era prevăzut în Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale și nu a fost actualizat din anul 2011.

Modificarea Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, sunt propuse în legătură cu schimbarea statutului Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova în Asociația Obștească „Centrul de Informare și Reabilitare al Nevăzătorilor din Moldova””.

Modificarea Legii nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, este necesară în contextul debirocratizării și simplificării procedurilor de aprobare și modificare a regulamentului comisiilor teritoriale pentru ajutoarele umanitare constituite în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială, care necesită a fi permanent ajustat la schimbările care se produc în domeniul recepționării și distribuirii ajutoarelor umanitare. Urmare a implementării reformei sistemului de asistență socială ”RESTART” comisiile teritoriale pentru ajutoarele umanitare au fost transferate din cadrul autorităților publice locale în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială. Totodată conform art.6 al Legii nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, Ministerul Muncii și Protecției Sociale este organul central de specialitate al administrației publice, abilitat să elaboreze, să promoveze și să asigure realizarea politicii statului privind recepționarea și distribuirea ajutoarelor umanitare acordate Republicii Moldova.

Modificarea Legii nr. 827/2000 fondului de susținere a populației, prevede clarificarea și simplificarea finanțării cantinelor de ajutor social din comisionul de la cumpărarea de către persoanele fizice a valutei străine în numerar și utilizarea mijloacelor financiare colectate pentru finanțarea cantinelor de ajutor social la conturile Agențiilor teritoriale de asistență socială, Structurilor responsabile de asistență socială din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

Se propune abrogarea Legii nr. 81/2003 privind cantinele de ajutor social, din cauză că prevederile sunt învechite și creează probleme la implementare. Organizarea și funcționarea serviciului cantina de ajutor social este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 1246/2003 privind aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea cantinelor de ajutor social.

Totodată, se propune modificarea Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în scopul stabilirii și achitării pro active a prestațiilor sociale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Scopul major al sistemului de servicii sociale presupune asigurarea populației cu servicii bazate pe estimarea nevoilor prin diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale, prin integrarea acestora într-un sistem coerent și echilibrat, întemeiat pe un mecanism clar de evidență, de monitorizare și evaluare de performanță.

Pe termen lung, noul cadru normativ va contribui la:

- Crearea serviciilor sociale în corespundere cu standardele minime de calitate;
- Asigurarea prestării serviciilor, cu respectarea demnității umane și a standardelor minime de calitate;
- Dezvoltarea de servicii sociale incluse în Nomenclatorul Serviciilor Sociale, de către prestatorii publici și privați, cu respectarea obligatorie a regulamentelor de organizare și funcționare și a standardelor minime de calitate;

Asigurarea evaluării și monitorizării calității serviciilor prestate.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte (privind prestarea serviciilor sociale) va contribui la îmbunătățirea cadrului legal pentru serviciile sociale prestate și ajutoarelor umanitare acordate.

Principalele prevederi ale proiectului constau în operarea modificărilor în 7 legi și abrogarea unei legi:

- Legea nr. 547/2003 asistenței sociale;
- Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale;
- Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

- Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Legea 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova;
- Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni;
- abrogarea Legii nr. 827/2000 fondului de susținere a populației.

Totodată, abrogarea Legii nr. 81/2003 privind cantinele de ajutor social.

Principalele modificări incluse în proiect:

1. Modificarea Legii nr. 547/2003 asistenței sociale urmărește:

Includerea serviciilor de asistență integrate în tipologia serviciilor sociale;

Debirocratizarea proceselor de reglementare și prestare a serviciilor sociale prin modificarea modului de aprobare a reglementărilor de organizare și funcționare, standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale. Iar prin Hotărâre de Guvern va fi aprobat un regulament cadrul/general privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale.

2. Modificările incluse în Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale se referă la: Includerea unei noțiuni noi „*standarde minime de calitate* – norme obligatorii reglementate la nivel național, a căror aplicare garantează asigurarea unui nivel minim de calitate și performanță în procesul de prestare a serviciilor sociale”, precum și:

Completarea legii cu un articol nou 2¹ prin stabilirea scopul serviciilor sociale;

Revizuirea clasificării serviciilor sociale, prin modificarea articolului 6;

Revizuirea categoriilor de beneficiari ai serviciilor sociale;

Specificarea rolului Nomenclatorului Serviciilor Sociale.

3. Modificarea Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți cu prevederi privind modificarea aprobării modului de organizare și funcționare a serviciilor de asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale.

4. Modificările incluse în Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, includ:

Completarea articolului 52, cu serviciile de asistență integrate;

Racordarea articolului 53, alineatele (1), (4) și (6) la modificările operate în Legea nr. 547/2003 asistenței sociale și Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.

5. La Legea nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, articolul 10, alineatul (3) se modifică modalitatea de aprobare a Regulamentului.

6. La Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, articolul 6, alineatul (1) în scopul stabilirii și achitării pro active a prestațiilor sociale.

7. La Legea nr. 827/2000 fondului de susținere a populației a fost modificat conținutul articolul 5¹, alineatul (2) cu aspecte ce țin modalitățile de finanțare a cantinelor de ajutor social și utilizarea mijloacelor financiare colectate pentru finanțarea cantinelor de ajutor social la conturile Agențiilor teritoriale de asistență socială, Structurilor responsabile de asistență socială din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

8. Abrogarea Legii nr. 81/2003 privind cantinele de ajutor social, din cauză că prevederile sunt învechite și creează probleme la implementare. Organizarea și funcționarea serviciului cantina de ajutor social este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 1246/2003 privind aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea cantinelor de ajutor social.

Prin urmare, aprobarea Proiectul de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte (privind prestarea serviciilor sociale) va facilita planificarea și dezvoltarea serviciilor sociale precum și evaluarea și determinarea necesității de servicii sociale. Totodată, se va îmbunătăți calitatea și eficiența serviciilor prestate tuturor categoriilor de beneficiari.

Pentru a asigura buna organizare serviciilor sociale se propune intrarea în vigoare a legii la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Serviciile sociale au fost dezvoltate neuniform pe teritoriul Republicii Moldova, afectând accesul populației vulnerabile la servicii sociale de calitate. Lipsa unei viziuni clare asupra tipurilor de servicii sociale a împiedicat elaborarea cadrului metodologic pentru dezvoltarea serviciilor sociale. Deși există aprobat Nomenclatorul Serviciilor Sociale prin Ordinul 353 din 15 decembrie 2011, acesta nu reflectă toate serviciile sociale și nu este prevăzut în Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale. Lipsa unei viziuni clare asupra tipurilor de servicii sociale împiedică dezvoltarea uniformă a serviciilor sociale și asigurarea accesului echitabil al persoanelor defavorizate la servicii sociale. Fără o intervenție promptă, se va perpetua situația actuală de dezvoltare neuniformă a serviciilor sociale și acces inechitabil la servicii sociale.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Impactul asupra sectorului public include îmbunătățirea modului de aprobare a reglementărilor de organizare și funcționare, standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale, prin Hotărâre de Guvern va fi aprobat un regulament cadru/general privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale. Finalmente, acestea vor contribui la dezvoltarea de servicii sociale suficiente și calitative pentru toate categoriile de beneficiari.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Nu este aplicabil.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Stabilirea în sarcina prestatorilor privați de servicii sociale, de a respecta reglementările de organizare și funcționare și standardelor minime de calitate aprobate prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale pentru fiecare serviciu social în parte.
4.4. Impactul social
Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra societății, contribuind la creșterea accesului populației la servicii sociale de calitate. Măsurile propuse sunt orientate spre a îmbunătățirea proceselor de reglementare și prestare a serviciilor sociale și includerea serviciilor de asistență integrate în tipologia serviciilor sociale, precum și modificarea modului de aprobare a reglementărilor de organizare și funcționare, standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale. Iar prin Hotărâre de Guvern va fi aprobat un regulament cadru/general privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale. Finalmente, acestea vor contribui la dezvoltarea de servicii sociale suficiente și calitative pentru toate categoriile de beneficiari și scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială, facilitarea accesului populației la servicii sociale de calitate.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Impactul asupra datelor cu caracter personal în contextul implementării Setului de măsuri este minim. Totuși anumite acțiuni vor implica colectarea de date sensibile despre beneficiarii serviciilor sociale. Toate datele vor fi gestionate în conformitate cu reglementările privind protecția datelor cu caracter personal pentru a asigura confidențialitatea și securitatea persoanelor.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Setul de măsuri are impact asupra promovării egalității de gen și echității în Republica Moldova. Implementarea acestor măsuri va contribui la îmbunătățirea procedurii de elaborare a cadrului legal al serviciilor sociale și crearea de servicii sociale echitabile și sigure pentru toți cetățenii prin asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, combaterea stereotipurilor de gen și promovarea oportunităților în egală măsură.

4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul în cauză nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul asigurării unui proces participativ Ministerul Muncii și Protecției Sociale a organizat ședințe la care au participat reprezentanți ai prestatorilor publici și privați care prestează servicii sociale, organizații necomerciale și internaționale cu atribuții în domeniul serviciilor sociale. În scopul respectării Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe: particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12904) și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale la secțiunea Transparența decizională, compartimentul Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice (https://social.gov.md/transparența-decizională/anunt-privind-inițierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-si-abrogarea-unor-acte-normative-privind-prestarea-serviciilor-sociale/)
7. Concluziile expertizelor
Proiectul actului normativ urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției, în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Principalele prevederi ale proiectului se referă la modificarea a 7 legi: - Legea nr. 547/2003 asistenței sociale; - Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale - Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți; - Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; - Legea 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova; - Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni; - Legea nr. 827/2000 fondului de susținere a populației. Totodată, abrogarea Legii nr. 81/2003 privind cantinele de ajutor social. După aprobarea prezentului proiect de lege va fi necesară aducerea în concordanță a Regulamentului de organizare și funcționare și a Standardelor minime de calitate pentru fiecare serviciu în parte, revizuire și aprobarea Nomenclatorului de servicii sociale, modalitatea de stabilire și plată a alocațiilor și aprobarea Regulamentului de organizare a comisiilor teritoriale pentru ajutoarele umanitare constituite în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială. Totodată prin Hotărâre de Guvern va fi aprobat un Regulament cadru/general privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea Proiectului de lege pentru modificarea și abrogarea unor acte (privind prestarea serviciilor sociale) va avea loc prin intermediul Ministerul Muncii și Protecției Sociale și instituțiilor din subordine. Proiectul vină să îmbunătățească modulul de aprobare a reglementărilor de organizare și funcționare, standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, să facă o mai claritate

a clasificării serviciilor sociale, stabilirea importanței Nomenclatorului de servicii sociale, precum și scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială, facilitarea accesului populației la servicii sociale de calitate prin implementarea următoarelor măsuri:

1. actualizarea și aprobarea Nomenclatorului de servicii sociale;
2. aprobarea regulamentelor de organizare și funcționarea și a standardelor minime de calitate pentru fiecare serviciu social în parte prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale.
3. aprobarea regulamentului comisiilor teritoriale pentru ajutoarele umanitare constituite în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA